GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 82.

We Srzodę Dnia 11. Października 1797.

Z Wiednia d. 6. Października.

J. C. K. Mość maiąc wzgląd na okazane dowody zdatności i poczciwości Andrzeia Gawrońskiego, kanclerza kapituły Krakowskiey w zachodniey Gallicyi, raczył'go Cesarsko-Królewskiey duchowney rady konsyliarzem mianować.

Z Paryża d. 19. Września.

Rada 500 dekretuie wciąż proponowane od Villers do przywrocenia skarbu sposoby, a te są w podwyższeniu podatku na wychodzącą z kraiu tabaczkę, rozciągnienie stempla na wszystkie pozwy, faktury, mianowicie gazety, karty do grania i zakazie zagranicznych i obcych lotteryy.

Ciało prawodawcze wyznaczyło matce zmarłego roku przeszłego na łozku honoru ienerała Marceau 2000 liwrow pensyi.

Jenerał Hoche napisał z głowney swey kwatery Wetzlar d. 13 września następuiący list do ministra woiennego Scherer:" Gdybym nie był przekonany, że dyrektoryat za Twoią wiarołomność wymierzy ci przynależną karę, nie zadawałbym sobie tey pracy uwiadomienia cię, iż z Tobą żadney korrespondencyi utrzymywać nie będę. Przystoiż ci wydawać do armjy odezwę, gdy iesteś naygorliwszym przyiacielem i wielbicielem spiskowych, którzy nas szpiegami otoczyli i przyiacioł rządu prześladowali? Uczyń to, aby republikanie, których Ty zdraycą iesteś, i którzy się Tobą brzydzą, wnet o Twym imieniu zapomnieli."

Minister Scherer odpisał na ten list i tę szczegulnieyszą korrespondencyą dyrektoryatowi przełożył.

Francuzcy kommissarze w Lill odebrali rozkaz podania lordowi Malmesbury ostatecznych warunkow, na które ministeryum Angielskie w 14 dni dokładną ma dać odpowiedź, inaczey negocyacye będą za zerwane uważane. Buonaparte odebrał względem dworu Wiedeńskiego prawie takie same rozkazy, i tak swoią armią postawił, że gdy Austrya nie zezwoli na żą-

dania Francuzkiego rządu prędko pod Wiedeń postąpić może.

Od kilku dni chodziła tu pogłoska, że w Blois był rozruch, i że 12 do 15,000 woyska z Lyonu w drodze iuż do Paryża było; lecz ostatnie listy z tego miasta zapewniaią, że to tylko zlemyślni dla poruszenia łatwowiernych Paryżanow, te wieści rozpuścili. Co w Marsylii, nie obeszło się bez zakłoceń; partye zerwały się z sobą; członek ieden policyi zamordowany został. Royaliści gorowali z początku, ale iak więcey woyska nadeszło, zostali zwyciężeni. Dalszych szczegułow o tym zdarzaniu ieszcze nie mamy.

Z okazyi zaszczepienia drzewa wolności od okółu konstytucyynego, miał B. Constant, rodem Szwaycar, który niedawno rożne republiikanckie pisma wydał, mówę, w którey konieczność rewolucyi d. 4 września, i pożytki zniey wynikaiące wystawiał.

Na polu marsowym wielkie przygotowania czynią do obchodzenia z wielką okazałością święta założenia rzeczypospolitey d. 22 września.

Papiery spadaią ieszcze co dzień. Inskrypcye stoią 8 liw.

Z Medyolanu piszą co następuie: " Jeżeli się woyna na nowo z Cesarzem rozpocznie, 15,000 Piemończykow złączy się z naszą armią Wenecya dostawi w tym przypadku 10,000 Cysalpinska rzeczpospolita 20,000, a armia Kellermana 30,000 ludzi, tak, iż nasza Włoska armia 75,000 świeżego woyska będzie pomnożona, które od Jenerałow Massény, Bernadotte &c. będzie kommenderowane.

Dyrektor tuteyszey mennicy z uczynionych mu zarzutów został uwolniony; iednak uznał za potrzebne złożyć swoy urząd. Na iego mieysce nastąpił menniczny dyrektor z Orleans obywatel Delespine.

Wczoray na propozycyą obywatela Males ustanowiła rada 500, że 13 artykuł ustawy 18 brumaire, przez który wyłączone są te Angielskie towary, które do Duńskiey i Hollenderskiey kompanii należą, ma się i na kupcow Szwedzkich rozciągać.

Miasto nasze nayw ększą cieszy się spokoynością.

Z Paryża d. 20. Września.

Możemy donieść, mówią tuteysze pisma, że woyska jenerała Buonaparte, tak są rozstawione, iż w 10 dniach przed bramami Wiednia bydź może, gdyby Cesarz nie chciał tak dla nas, iak dla Włoch pożytecznego pokoiu zawrzeć.

Hrabia Cabarrus, który na kilka dni odłożył swoy odiazd, dla doczekania się iaki obrot wezmą negocyacye w Lill, odieżdza tey nocy do Madrytu.

Wiadomość iakoby Hiszpański poseł margrabia del Campo odwołany był, nie potwierdziła się. Lecz za to mówią, że nasz minister w Hadze obywatel Noel odwołanym zostanie, chociaż z iego mądrych postępowań iest rząd żupełnie kontent.

Rozumiemy ieszcze zawsze, że obywatel Garat ministrem wewnętrznym, a Gohier sprawiedliwości będą mianowani, ponieważ obywatele Veymar i Letourneur tych urzędow nie przyięli.

Woienny minister Scherer odpisał ostro na list jenerała Hoche. Niewiadomo iaki to skutek za sobą pociągnie; ale Scherer zostaie dotąd na swoim urzędzie.

Co się tyczy wewnętrznego położenia rzeczypospolitey, niektore dzienniki dosyć

nam nie p ocieszne w tey mierze wiadomości udzielaią, które iednak ani są dokładne, ani pewne Niektore wystawiaią nam południowe departamenta w zupełnym zaburzeniu, drugie, a mianowicie dziennik Paryzki, zapewniaią, że Bretania teraz nayspokoyoieyszą iest. Często fałszywe i przesadzone wiadomości w tey mierze rozpuszczaią, tak że im dać wiary nie można.

Lalarge woyskowy kommifsarz i Grognard kommifsarz marynarki w Tulonie są oddaleni. Jenerał Merle i Tifson składaią swe urzędy.

Niektore Angielskie pisma donoszą, iż znany hrabia d'Entraigues, między którego papierami iak wiadomo odkryto ostatni spisek, z więzienia swego w Medyolanie z P. St. Huberty uciekł.

W Autun gorowali dotąd royaliści: ledwie co przysłane tam od rządu dowody ostatniego spisku poprzylepiane zostały, zaraz ich pozdzierano. Pewny Chanveau który się niedawno do Paryża udał, został wysiadaiąc z pocztowego powozu aresztowany.

Z Orleans donoszą pod d. 15 t. m. " Xżna Orleanska i Bourbon i Xżę Conti przeiezdzali z całem dworem przez tuteysze miasto na mieysce swego wyprowadzenia do Hiszpanii. Przybyli tu po południu o godzinie 1. Konie nie były przed pocztą odmieniane, tylko za mostem idącym ku Toulouse. Lud ubolewał szczegulniey nad losem Xżny Orleans, ktora iest bardzo poczciwa kobieta.

Z Wetzlar d. 21. Września.

Zmarłego w kwiecie swey młodości jenerała Hoche, bo w 29 roku i 8 miesięcy życia swego, otwarto wczoray ciało i znaleziono, że duszność konwulsyyna była przyczyną iego śmierci, to iest, na rurce oddechowey zrobił się wyrostek i ten zapalenie piersi sprawił. Dodaią że w przeszło roczney wyprawie morskiey przeciw Irlandyi nabawił się tey choroby, która przez zaniedbanie stała się śmiertelną; drudzy inne znowu przyczyny przywodzą. Żona zmarłego wyiechała ztąd przedwczorem z swoim małem synem do Metz. Ciało iego będzie na żałobnym wozie pod eskortą trzech brygady szefow i iednego szwadronu huzarow na Weilburg i Neuwied do Francyi poprowadzone. — Ludwik Lazar Hoche był naypierwey żołnierzem w gwardyi Francuzkiey 1784, przeszedłszy wszystkie stopnie został w roku 1792 dywizyynem jenerałem; Jenerałem armii Mozeli od d. 15 listopada 1793 do 1794; z Pichegru, oswobodził fortecę Landau, wyparł Austryakow z Alzacyi i przymusił ich że z Prusakami musieli się w roku 1793 za Ren cofnąć. W roku 1794 był złożony i uwięziony; na końcu roku 1794 jenerałem armii Brestu i Cherburga; zwyciężył emigrantow w Quiberonie; ukończył woynę w Wandzie, dowodził nieszczęśliwey wyprawie do Irlandyi i na początku tego roku kommenderował armią Sambry i Mozy.

Z Londynu d. 19. Września.

W tym momencie odbieramy tę niezawodną wiadomość, że negocyacye w Lill nagle zerwane zostały, i że lord Malmesbury iest iuż w drodze do Anglii nazad. Umyślny posłaniec z Dower, przyniosł następuiący list:

List z Dower d. 19 września o w pół do 8 zrana.

" Z niewypowiedzianym żalem dono-

się WPanu, że w tym momencie Duński ieden okręt z 4 posłańcami stanu Angielskiemi z Lill do Dower przybył.

Sam lord Malmesbury w nocy z 18 na 19 powracaiąc do Anglii nazad przybył do Kale, ponieważ negocyacye pokoiu nagle przerwane zostały. Powozy i rzeczy lorda władowane iuż w Kale na okręt Diana, kapitana Osberne, i dziś po południu są tu spodziewane."

Wszystkie zatym widoki pokoiu między Anglią i Francyą zniknęły na nowo, i papiery, które iuz w tych dniach do $50\frac{1}{2}$ za sto spadły, poydą ieszcze bardziey na dół.

Parlament zgromadzi się 10 października, i summę na popieranie woyny, o którą P. Pitt będzie wnosił, podaią iuż za wczasu na 28 do 30 mill. f. szt.

Z Edinburga donoszą, że hrabia Artezyi i iego tam przyiaciele, tak pewni byli, że ostatni zniszczony teraz royalistow w Paryżu spisek uda się, iż iuż w Leith fregatę pogotowiu trzymali, do udania się po zaszłey odmianie do Francyi.

Z Kale uciekło dwoch kupcow podeyrzanych oprzeciwną korrespondencyą.

Bardzo sobie tu życzą, żeby eskadra kommodora Duckworth, krążąca około przylądku Biscaya, mogła Francuzkie okręty zabrać i do Anglii przyprowadzić, na których na wyprowadzenie skazanych deputowanych wiezą.

Trzy zaległe Hamburskie poczty nadeszły. Jeden tuteyszy patryota z powodu co raz większey drogości chleba, mięsa &c. daie radę, żeby nic z tego nie używać, dla przymuszenia kupcow do spuszczenia ceny, i odwołuie się do Amerykańskiego ludu, ktory przed wybuchnieniem woyny wstrzymał się od używania herbaty.

W Harwich będzie woienny okręt na nowy wzor budowany, który się Würtemberg będzie nazywał.

W dzisieyszey dworskiey gazecie donoszą z listu admirała St. Vincent pod d. 31 sierpnia z pod Kadyx, że ieden nasz Slop zabrał pod brzegami Portugalii Hiszpańskiego Korsarza. Francuzki korsarz la Cornelie od 12 armat, został pod Irlandzkiemi brzegami od naszego Korsarza zatopiony, 290 ludzi, których miał nie wyratowało się tylko 17.

Listy z Lizbony pod d. 3 t. m. donoszą, że będące tam Angielskie woyska w krotce się do Anglii nazad zaambarkuią, ieżeli tylko zerwane teraz negocyacye pokoiu iakiey odmiany nie uczynią.

Królewska familia powrociła wczoray z Weymut do Windsor nazad. --- Kontra admirał Nelson, który pod Teneryffą ramię utracił, był iuż wczoray w admiralicyi.

Liniowe okręty Victory, Brytania i S. Jerzy, w krotce z zdobytemi dawniey na Hiszpanach 4 liniowemi okrętami w naszych portach spodziewane.

Z Strasburga d. 20. Września

Słychać iż Francuzki poseł obywatel Rivals w Kassel, będzie do iednego z Włoskich dworow wysłany. Mówią także o wysłaniu Francuzkiego posła do Drezna.

Utrzymuią tu, że bywszy reprezentant ludu Boissy d'Anglas do Karlsruhe przybył. -- Dywizyyny ienerał Miller w armii Pireneow, iest na mieyscu Vernier kommendantem tuteyszey fortecy.

Z Koblentz d. 19. Września.

Posrzednicza kommissya w Bonn wy-

dała pod d. 15 t. m. następuiącą dla przyiacioł rewolucyi na lewem brzegu Renu bardzo dogodną rezolucyą: " Gdy ro n · miasta zdobytego kraiu, a mianowicie Reinbach i pobliskie okolice drzewo wolności zaszczepiły, i życzenie swoie okazały nadania sobie republikanckiey konstytucyi, i uwolnienia się od opłat lennosci, dziesięcin i innych ciężarow; gdy daley jenerał Hoche w liście swoim d. 13 t. m. do pośredniczey kommissyi pisanym, wolą swoią okazał, aby ułatwić wspomnionym gromadom wykonanie żądanych od nich praw i uzywanie przywiązanych do nich pożytkow; gdy nakoniec w samey istocie słuszna iest, aby ludy zdobytych od Francuzkich armiy kraiow pod opieką rzeczypospolitey Francuzkiey naturalne prawo wykonały, wybieraiąc sobie taką formę rządu, iaka im przyi..toi i przywiązanych do niey pożytkow używały, stanowi posrzednicza kommissya: 1) Gromady 5 pierwszych zaokrągleń zdobytego na lewem brzegu Renu kraiu, które drzewo wolności zaszczepiły, i życzenie swoie autentycznie okazały, odmienienia dawney swoiego rządu formy, i pod imieniem Cysreńskiey rzeczypospolitey nadania sobie republikanckiey formy rządu są od d. 1 Vendemiaire (22 września) od opłat lenności i dziesięcin uwolnione. 2) Żydzi wspomnionych gromad są takze od tego czasu od opłacanych dotąd podatkow uwolnieni. 3) Wspomnione gromady dla korzystania z tego uwolnienia są obowiązane do przesłania iak nayprędzey swoich protokołow dowodzących ich życzenie nadania sobie republikanckiey formy rządu. 4) Co do rozłożonych podatkow na ostatnie sześć miesięcy wspomnionych gromad nic się nie odmienia. 5) Ninieysza rezolucya będzie do kommissarzy 5 pierwszych zaokrągleń rozesłana, którzy dopilnuią żeby ią régencye, senaty lub magistraty kazały w obydwoch ięzykach wydrukować, ogłosić i po przylepiać w rozciągłości ich urzędowania na lewem brzegu Renu. Dla zgodney expedycyi, podpisano Shée, prezydent. Berdot sekretarz jeneralny."

Deputowani, których nasz rząd do pośredniczey kommissyi do Bonn, z przełożeniem przeciw tuteyszym klubom i zachodzącym tu nowościom wysłał, musieli się zaraz oddalić nie chcąc bydź aresztowanemi. Urzędnik w Reinbach, który się zaszczepieniu drzewa wolności przeciwił, iest aresztowany.

Przyiaciele rewolucyi chcą do Cysreńskiey kokardy zieloney, niebieskiey i czerwoney, ieszcże 4'y biały kolor przydać, i wiele tysięcy nowych kokard robią.

Z Kolonii d. 17. Września.

Dnia dzisieyszego miasto Kolonia zrepublikanizowało się na sposob Francuzki. Uroczystość ta odbyła się w przytomności cywilnych i woyskowych urzędow; drzewo wolności przy odgłosie muzyki i dzwonow wszystkich kościołow w rynku naprzeciwko ratusza zaszczepiono.

Zamiar Francuzow zaprowadzenia w całey Europie rewolucyi, odkrywa się w miarę posuwania się ich w zagraniczne kraie. Ustanowiwszy we Włoszech skład swoiego rządu, gdzie aż do tego momentu wszystko im się przedziwnie udało, chcą teraz wprowadzić rewolucyą w kraie Niemieckie. Rzeczą iest prawdziwą, że w poruszeniu tym nie są prynzypalną stroną; ale służą za podporę aktorow, a tak do zamierzonego trafiaią celu. Mieliśm tego iasny dowod w Koblentz, gdzie niektórzy klu-

biści umyślili rząd dawny przemienić na rząd republikancki; a chociaż w śmiechu godney liczbie, potrafili iednak rozkazywać prawem zwierzchnościom, bo czuli się bydź od Francuzow wspartemi. Magistrat rozsądnie sobie postąpił; udał się do kommissarza Francuzkiego dla dowiedzenia się od niego czyli autorow rzeczypospolitey Cysrińskiey uważać powinien iako burzycielow spokoyności publiczney, lub też iako nowości tworcow od rządu Francuzkiego uznanych. Kommissarz odpowiedział: "że niemasz naymnieyszey wątpliwości, aby rząd Francuzki nie miał z ukontentowaniem patrzyć, na usiłowania iakiegokolwiek narodu, który się czuie dosyć bydź dzielnym do skruszenia krępuiących go więzow i odzyskania niesprawiedliwie wydartey mu wolności. „

Francuzi dla odwrocenia tym łatwiey ludu od wierności dla ich prawych panow, od wszelkiego podatku, rekwizycyy i stanowisk żołnierskich uwalniaią miasta i wsie ogłaszaiące się niepodległemi. Krok takowy smutne skutki dla całego kraiu Niemieckiego ściągnąć może.

Z Mantui d. 13. Wrześniu.

Po nowym rozkazie jenerała kommenderuiącego, zaczęto wszystkie przedsiębrać środki, dążące do ukończenia jeneralnego planu obrony tey fortecy. Obywatel Roland szef korpusu gieniuszu rozrządza temi czynnościami. Wszyscy mieszkańcy na dzień 22 t. m. powinni bydź dostatecznie w żywność opatrzeni. Od dni 15 wyszło z tąd kilka oddziałow artylleryi, i znaczna liczba wozow, tak artylerycznych iako też z ammunicyami woiennemi dla woyska.

Jenerał Dessaix iadący z Udinu do Paryża przeieżdżał tędy dnia 7.

Z Inspruku d. 16. Września.

Podług listow od południowych naszych granic, wszystko iuż było ułożone między obustronnemi pełnomocnikami, i woyska Cesarskie dnia 15 wkroczyć miały do państwa Weneckiego, gdy Buonaparte oświadczył, iak mówią, nie spodziewanie, iż nowych z Paryża oczekuie rozkazow. . . . Jenerał ten chory iest, a stan zdrowia iego stał się ieszcze gorszym przez defekt hemoroiczny. Oczekuiąc zaś rozwiązania tey zagadki, Austryacy czynią wielkie przygotowania; woyska stoiące w Tyrolu wysłały iuż wprzod na granice mosty i znaczną liczbę armat wielkiego kalibru. Jenerał Loudon sposobi się do wysłania tam swego korpusu.

Z Arthenay d. 12 Września.

Wczoray o godzinie 11. przedpołudniem przybyli tu na wygnanie skazani, powozy wiozące ich sa opasane kratkami żelaznemi, a zwierzchu obite tarcicami czerwono malowanemi. Swiatło do nich z przodu tylko i z tyłu wchodzi, a to w takiey wysokości, iż siedzący deportowani widzianemi bydź nie mogą. Drzwi wchodu są zamknięte na klucz i kłotkę. Jenerał Dutertre kommenderuiący eskortą z 150 ludzi złożoną, pierwszy raz pozwolił im wysiąść z powozu dla obiadu, kazał im dać osobny pokoy z zakazem dodawania im czego lub mowienia z niemi bez iego pozwolenia. Adiutant jeneralny zwany Hauchereau powiedział deportowanym, że w wieczor do Orlean poiadą; jenerał natychmiast kazał go aresztować i pod strażą do Paryża zaprowadzić. Więźniowie skarżą się na niewygodoy powoz. Trzey z nich są chorzy, a naybardziey

Barthelemy; z twarzy iego znać odmianę, iest smutny i melancholiczny. Pichegru z wesołym czołem, poważną miną, zachowuie swoią żołnierską krew zimną Po obiedzie poiechali do Orlean gdzie na wieczor stanąć mieli.

Z Kolonii d. 19. *Września*

Dzisiay zaprowadzono tu uroczyście nowy magistrat na mieysce starego. Nowo obrane członki słuchali Mszy S. w kaplicy ratusza. (Oni są iednak iescze katolicy. Jakto? Niemiec i katolik?) Wszyscy byli czarno ubrani, z szarfami czerwonemi i białemi przepasani. W tey pontyfikalności udali się po mszy na ratusz; jenerał Trygni i kommissarz Rhetel towarzyszyli im; tam zaprzysięgli przed ostatnim posłuszeństwo ustawom rzeczypospolitey Francukiey, wykonywania iey rozkazow, i nakoniec że się rozszerzeniu zasad wolności nie będą przeciwić. — Cała ta uroczystosć odbyła się pięknie i do zbudowania.

Z niecierpliwością oczekuią, co za skutek ta nowość na dal za sobą pociągnie; nic iednak dobrego dla Xiążąt Rzeszy nie można sobie ztąd obiecywać. (Gazeta Neuwiedzka.)

Z Kolonii d. 21. *Września.*

Rzecz Cysreńskiey rzeczypospolitey staie się co dzień ważnieyszą. Rada nasza, czyli reprezentanci cechow protestowali się prawda, tak iak magistrat w Bonn przeciw tey republikanizacyi, ale rozumieią że to mały skutek sprawi. Iülich i Achen maią także do Cysreńskiey rzeczypospolitey należeć. Jeżeli pokoy z Cesarzem i Rzeszą prędko nie nastąpi, to ta republikanizacya daleko się w Niemcy rozciągnie.

Gdy nasz nowy magistrat był instalowany, musiał przed kommissarzem Francuzkim poprzysiądz, że będzie posłuszny rzeczypospolitey Francuzkiey, że wydane od niey rozkazy wiernie wykona, i że rozszerzaniu się wolności zasad, żadney przeszkody nie będzie czynił.

Z Hagi d. 26. *Września.*

Nadeszłe tu pod d. 21 Paryzkie listy, potwierdzaią tę wiadomość, że lord Malmesbury Lill opuścił, i że dyrektoryat d. 20 tę wiadomość odebrał. Gdy tego samego dnia wysłano rozkazy do jenerała Buonaparte, żeby nazad nieprzyiacielskie kroki rozpoczął, doczekamy się znowu w krótce otwarcia nowego boiu.

Na żądanie niektórych obywateli Amsterdamu, żeby municypalność wszystkich officyalistow, na których podeyrzenie o przychylność do Xiążęcia Oranii i dawney konstytucyi pada, oddaliła, i znayduiących się tu od Osnabryckiey armii emigrantow aresztować kazała, kilku ostatnich aktualnie aresztowano; ale względem officyalistow zostało przydawnym, 5 tylko suplikantow za wyraz: " Dosyć długo suplikowaliśmy, teraz żądamy! ,, zaraz aresztowano.

Hollenderski handel zyska przez nowy traktat z Hiszpanią, który minister Valkenaar zrobił 3 mill. 836,000 piastrow nadgrody, za ostatnie embargo Hollenderskich okrętow w portach Hiszpańskich. Gdy teraz nie wolno Hollenderskim ministrom przyymować podarunkow, konwencya dekretowała wyiątek dla Valkenaar, że mu offiarowany portret Króla Jmć Hiszpańskiego wolno przyiąć.

Jenerał Beurnonville obiął znowu nad Francuzką i żołdową armią w Hollandyi,

kommendę, którą jenerał Dejean nieiaki czas zastępował.

Uczynioną nie dawno w konwencyi przez reprezentanta Beyma propozycyą, aby wszyscy urzędnicy rzeczypospolitey poprzysięgli wieczną nienawiść sztathuderatu, arystokracyi i anarchyi, wniosł także reprezentant van der Jagt w prowincyonalney administracyi, lecz rownie ią iak i w konwencyi odesłano do kommissyi.

Konwencya odebrała z rożnych miast bardzo wiele petycyy, w których uprasżaią o wyznaczenie kommissyi, do wywiedzenia się od wydziału zagranicznych związkow i wewnętrzney korrespondencyi, czy nie maią iakiey wiadomości o należących tu osobach do ostatniego przeciw wolności w Paryżu spisku, i gdy się co pokaże o ukaranie onych. Konwencya odesłała te petycye do wydziału korrespondencyi, dla dowiedzenia się, co było powodem do tych prożb. — Wypłacanie Batawskiemi inskrypcyami na rzecz Francuzkiey rzeczypospolitey zacznie się d. 16 października.

Z Medyolanu d. 16. Września.

Dyrektoryat Cysalpiński rozkazał, aby następuiąca przez jener. Buonaparte wydana ustawa, pieczęcią rzeplitey upoważniona, rozdrukowana, ogłoszona i wykonana była.

Wypis z ksiąg dyrektoryatu wykonawczego sessyi d. 1. Thermidor (19 Lipca) w roku 5tym.

" Jenerał kommenderuiący woyskami we Włoszech kazał złożyć imieniem rzeczypospolitey Francuzkiey w dyrektoryacie następuiącą ustawę: " W niebytności moiey w przypadkach nagłych, i za takie przez dyrektoryat ogłoszonych, cztery kommissye wraz złączone, mieysce moie zastępować będą. Dyrektoryat nasz z okoliczności ostatnich wypadkow we Francyi następuiącą kazał ogłosić odezwę: " Dyrektoryat wykonawczy końcem utrzymania porządku i spokoyności publiczney przeciwko złemyślnym, którzy w ninieyszych okolicznościach lud uwieść staraią się, dla przywrocenia dawnego rządu, lub zamieszania, teraźnieyszego stanowi, iż ktokolwiek czyli to słowami, lub czynami monarchii, lub konstytucyi Francuzkiey 1793 lub innemu iakiemu rządowi procz teraz trwaiącego, sprzyiać będzie, natychmiast iak burzyciel porządku publicznego, karą śmierci stosownie do ustawy d. 16 termidora w roku 5 przeciwko nieprzyiaciołom porządku publiczney wydanego ukaranym będzie. Podpisano: Serbelloni, prezyduiący. — W Placencyi aresztowano jenerała Kraitz i do tuteyszego przywieziono go zamku; pod rządem Austryackim uważano go iako szpiega, a teraz rozumieią go bydź wysłańcem dworu Wiedeńskiego.

Dwie odezwy, które wydał jenerał Buonaparte, iednę do armii swoiey, drugą do dywizyi jenerała Kellermana, która się z nią złączyła, przez sposob, w którym napisane były zrodziły powieści woyny; procz tego armia Kellermana wzmocniona niektóremi południowemi woyskami dostawia 30,000 ludzi jenerałowi Buonaparte. Mantua na lat 3 w żywność iest opatrzoną; kommissya ma obowiązek czuwania nieustannie nad opatrzeniem w żywność obywateli; upewniaią zawsze, iż Król Jmć Sardyński 10,000 pomocnego woyska posyła do armii Buonaparte; nakoniec wszystko iest w poruszeniu, bądź dla okazania straszney powierzchności, któraby do pokoiu skłoniła, bądź dla rozpoczęcia niebawnie woyny.

DODATEK

DO N^{ru.} 82.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 11. Października 1797.

Z Wenecyi d. 15. Września.

Kończą się iuż ostatnie fortyfikacye Palmanowa; zatrudniaią się przygotowaniem sucharow przeznaczonych do tey fortecy; woyska Francuzkie posuwaią się ku granicom Austryackim, to wszystko powiększa naszą niespokoyność i boiaźń. Jednakowoż nie ze wszystkim utraciliśmy nadzieię pokoiu. Odiazd nawet hrabiego Meerfeld nie wszystkim zdaie się bydź złą wróżbą: azaliż mowią, nie powiozł Cesarzowi ultimatum, które dyrektoryat po rewolucyi d. 4 września przesłał Buonapartemu, a tak nadzieia nasza samym nawet negocyacyi utrzymuie się sekretem, który obszerne pole daiąc wnioskom, nie dozwala o niczym twierdzić z pewnością.

Jenerał Berthier kazał ogłosić odezwę Buonapartego, którą równie zabrania wywozu zboża morzem, iak zabronił od strony Tyrolu. Ten zakaz tym iest potrzebnieyszym, iż codziennie obawiamy się, aby nam nie brakło chleba. Wino także stało się bardzo rzadkiem. — Stan skarbu naszego iest taki, iż dla dopełnienia naszych względem Francuzow obowiązkow przymuszeni będziemy sprzedać pozostałe ieszcze srebro po naszych kościołach. Niespokoyność powszechna panuiąca w umysłach, skłoniła municypalność do ustanowienia kartek bezpieczeństwa, a ten, któregoby spodkano na ulicy nie maiącey tąkowey kartki, stosownie do surowości prawa nad którym pracuią ukaranym będzie. Pomimo zaś tego przytomność tu obywatelki Buonaparte w tym nawet momencie udziela naszemu miastu powierzchowności, wesołości i szczęścia. Wczoray kazano dla niey illuminować przez przeciąg drogi blisko dwoch mil. wszystkie domy i pałace, które wdłuż wielkiego leżą kanału, iako też wszystkie barki i gonduły tam się znayduiące. Pływaiąc po kanale w gondule przepysznie ubraney, przypatrowała się temu wspaniałemu widokowi; poczym exprokurator Pisani pięknym na osob 80 dawał dla niey bal. Jutro bal będzie na teatrze, a poiutrze wyscigi

gondułow. W niedziele iedzie do Udine gdzie złączy się z swoim mężem.

Jenerał Berthier rozkazał gwardyi naszey narodowey na placu S. Marka czynić ewolucye woyskowe, i zdawał się z niey bardzo bydź kontent.

W Udine Buonaparte nie tylko zniosł fidei commis, ale ieszcze lenności i tytuły.

Z Hagi d. 23. Września.

Woyska nasze wysiadły z flotty w Texel stoiącey, 3ei i 8my batatalion 7mey poł brygady tylko się zostały, iako do zachodnich Indyy przeznaczone. Admirał Winter dla zapobieżenia dalszym tego woyska zamieszaniom rozkazał dwom fregatom wziąść między siebie okręt, na ktôrym się znayduie, i w przypadku powtornego nieposłuszeństwa do nich strzelać. Krok tak surowy wstrzymał dalsze ztąd mogące wyniknąć skutki.

Na sessyi konwencyi d. 19 z ukontentowaniem słyszane było doniesienie od kommissarzy interessow zagranicznych, że stolica osad naszych Batawia i reszta wyspy Jawa są w naylepszym stanie obrony, że tam na niczym nie zbywa i liczba metalowych pieniędzy dosyć tam iest znaczna. Gdy rządca tamteyszy urząd swoy złożył, powierzono go obywatelowi Overstraeten.

Z Gratz d. 4. Października.

Gdy d. 26 przeszłego miesiąca przed południem kuryer do hrabiego Kobentzel z Udine do Gorycyi przybył, natychmiast się tam ten hrabia udał. — D. 28 zrana weszły do Gorycyi 4 regimenta, a iutro muszą mimo ciągłego deszczu do swoich dawnych kwater wrocić — Dzisiay przyprowadzono tu na odwach głownego Francuzkiego szpiega, Weneckiego chłopa nazwiskiem Perizini; zapewne go stryczek spotka. Złapano go na gorze Monte Stella zwaną za Gradiską, gdzie batterye zakładaią; nieiakiczas był iuż w Gradiska i wszystkie tam szańce zobaczył. Chłop ten bardzo iest obrotny i kilka razy się iuż zwięzienia wymknął. Gdy tu jenerał Buonaparte wchodził, wiechał z nim w masce na twarzy; potym zawsze się przy nim znaydował i daley go w Niemce prowadził. Familia iego zaprowadziła jenerała Massenę do Klagenfurtu.

Z Genui d. 13. Września.

Obrońcy nowey konstytucyi zupełne otrzymawszy zwycięztwo, pokoy pomiędzy nami przywrocili, i port nasz który przez czas nieiaki byłzamkniętym, d. 7. otworzono. Dnia tegoż minister Francuzki Faipoult pisał do tymczasowego rządu, aby natychmiast przystąpił do ukarania dowodcow rewolucyi; iż w przypadku naymnieyszego spoźnienia, każe ich wziąść woyskom Francuzkim i sądzić podług praw woyskowych, ponieważ w tym co się stało, uważa wyrządzoną wzgardę rzeczypospolitey Francuzkiey protektorce rzeczypospolitey Genueńskiey i iey nowey konstytucyi. Stosownie więc do tego kommissya woyskowa z 5 członkow złożona zatrudnia się sądzeniem tych, ktòrzy aresztowani byli. Wielu znich iuż na wygnanie skazano, dwoch rozstrzelano, a niektorzy uwolnieni zostali. Wielu mieszkancom którzy się dobroni wzięli dla dania w zdarzeniu tym miastu pomocy, zalecono, aby się utrzymowali w tey woyskowey postaci, a kommissya woyskowa ułożyła iuż nadgrodę maiącą się płacić tym nowym żołnierzom. Takowe postępowanie nie zostawia wątpliwości, aby konstytucya która w dniach tych do przyięcia ludowi podana będzie sposkoynie przyiętą nie była.

Dla zastąpienia wielkiego w naszym skarbie niedostatku wydano wyrok znoszacy 21 klasztorow. Zatrudniaią się teraz proiektem podatku stosownego do teraźnieyszego rzeczy porządku i rozkazano iuż wnieść do kaſsy narodowey na ten rok połowę dochodu należącego do czudzoziemcow. Cztery milliony stosownie do układu z dawnieyszym rządem od Francuzow żądane, zapłacone zostaną w całości przez szlachtę ten układ podpisuiących.

Piszą z Florencyi, że Cacault minister pełnomocny Francuzki przybył tam dnia 4 i powiadaią iż tego samego dnia Buonaparte ambaſsador rzeczypospolitey w Rzymie, miał pierwszą u Papieża audyencyą, i oddał mu ratyfikacyą w Tolentino zawartego traktatu.

Z Paryża d. 21. Września.

Lord Malmesbury nie chcąc przyiąć ostatecznych warunkow, podanych mu przez nowych pełnomocnikow Treilhard i Bonnier, opuścił Lill. Wczoray odebrał dyrektoryat o tym wyieździe wiadomość, i w tym samem czasie wysłano do jenerała Buonaparte rozkazy, aby nieprzyiacielskie nazad rozpoczął kroki.

DONIESIENIA.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Gallicyi zachodniey mocą nininieyszego edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: Od sądu pozwolono iest, aby do ogólnie wszystkich przedtym w woiewodztwie Sandomirskim ziemi Wiślickiey i Radomskiey, teraz zaś w cyrkule Radomskim i Kieleckim leżących iak ruchomych, iako i nieruchomych bobr niegdy Piotra Alkandra Ożarowskiego, zbieg wierzycielow był otwarty. Nineyszemi przeto wszyscy, którzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaią się, ażeby aż do 14 październik 1797 pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie adwocata Valentego Osławskiego maſsy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale tez i prawo, mocą ktorego w tey lub owey klaſsie umieszczonemi bydź żądaią, kuratora okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonego dłużnika w cyrkule Radomskim i Kieleckim znayduiących się dóbr, bez żadnego wyięcia oddaleni zostaną, chociazby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własności z maſsy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należącey zabespieczona była, tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby maſsie winni byli, mimo tego, iz im prawo do nadgrodzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A poniewaz podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym § 86 Obranie administratora maſsy, tudzież deputacyi wierzycielów nakazane iest, przeto wszystkich wierzycielów na dzień 21 Paźdz: 1797 o godzinie 9 zrana do tuteyszego Ceſ: Krol: sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuie się, iz tego samego dnia tymczasownie w osobie JP. Stanisława Ożarowskiego ustanowiony administrator maſsy lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielów, do którey iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey maſsy zdolnym bydź może podług §. 93 i 94 obraną bydź ma, oraz zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi maſsy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczey podług §. 95. Zbioru sądowego na ich niebezpieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielów od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż na Ceſ: Krol: dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 8 Lipca 1797.

Ex Consilio Cæſ: Reg: Fori Nobilium, Cracoviensi Galiciæ occidentalis.

Woyna. *Auersperg.* *Kraus.*

Dnia 17 8bris r. t. będzie w C. K. kancellaryi dystryktowey w Olkuszu podatek czopwego z miast Krol. niżey wyrażonych w iednoroczną dzierżawę przez licytacyą publiczną wypuszczony iako to:

1. Z Olkusza, gdzie pro pretio fisci teraźniey dzierżawne kwantum ustanowione Zł: R. 176
2. Z Żarnowca - - - - - - 225
3. Z Wolbroma - - - - - - 73 X. 45

Kontrakty dzierżawne na rok ieden, to iest: od 1 Novembra 1797 aż do ostatniego Octobra 1798 roku, iednak z tym warunkiem zawarte będą, iż gdyby w przeciągu tey dzierżawy nowe ro-porządzenie względem czopowego z naywyższey instancyi nastąpić miało, takowe kontrakty od czasu nastąpić maiącego nowe urządzenia poprzestać powinny.

Każdy maiacy chęć licytowania 4ta częsc pretii fisci, czyli wywoływaiącey przed licytacyą iako wadium złożyć będzie obowiązany, które iedynie naywięcey daiącemu zatrzymane, innym zaś po licytacyi oddane zostanie.

Procz tego, ten który zalicytuie, powinien będzie złożyć za kaucyą wyrownywaiącą zalicytowanemu, całorocznemu kwantum w gotowiznie albo fidejulsorie; dzierżawne w kwartalnych ratach anticipative płacone będzie.

Wszyscy tedy maiący chęć licytowania maią się w czasie i mieyscu wyznaczonym znaydować.

W Olkuszu dnia 3 września 1797. *Szottek.*

Czyni się wiadomo, iż na mocy dekretu P. Zadworney kommifsyi ddto 7 Julii Nro: 8497, podatek czopowego na piwo tuteyszo cyrkułowego miasteczka Odrzywoł, drogą publiczney licytacyi w C. K. Końskiey cyrkularney kancellaryi w dniu 30 października r. b., naywięcey daiącemu od 1 listopada 1797 aż do ostatniego dnia miesiąca października 1798 w dzierżawę puszczony będzie; wszelako,

1. Pod wyraźnym warunkiem, iż każdy życzący takowey dzierżawy czwartą część świeżo wyciągnioney fiskalney ceny de f. ryń: 98 x. ⅞ przed licytacyą iako vadium (porękoymie) złożyć powinien, które onymże, zwyiątkiem tyczącego dzierżawcy znowu nazad oddane będzie.

2. Będzie miał dzierżawca prawo wybierania pół kraycara od garca piwa ordynaryynego iako podatku czopowego.

Powinnością będzie dzierżawcy na przyszłość wnoszenia co kwartał kwantum arendowne do kafsy C. K. cyrkularney; wszelako gdyby tenże po wyyściu terminu płacy kwartalney, w ciągu pierwszych 8 dni, winną arendowną ratę nie wypłacił, będzie takowy dzierżawca bez zwłoki a w prawdzie w drodze polityczney, od arendy odsunięty, i będzie oraz zobowiązany szkodę z tąd wynikłą wynadgrodzić.

4. Powinien dzierżawca, przez odpowiadaiącą kaucyą całorocznemu arendownemu kwantum, kontrakt umocnić i zabezpieczyć, w owym przypadku iednak •

5. Gdyby w ciągu dzierżawy nową iaka powszechna odmiana czyli urządzenie podatek czopowego tyczące uczynione bydź, za rzecz potrzebną poczytane było, w takowym razie ustanie kontrakt tyczący; a to od czasu mozelibydź przyszłego iakiego nowego urządzenia.

Z C. K. Cyrkularnego urzędu w Końskich dnia 29 września 1797.

de Weyrother, Kommifsarz cyrkularny.

Na żądanie Węgierskiego rządu podaie się ninieyszym do powszechney wiadomości, iż ieśliby się nieiaki Tobiasz Lang rodem z wsi Beela w Królowstwie Węgierskim, profefsyi swey farbiarz, w ciągu roku iednego, rachuiąc od dnia 1go lipca r. b., względem sukcefsyi na niego w Węgrach spadłey zł. ryń. 450 wynoszącey, w mieyscu przynależytym nienadgłosił, takowy maiątek bez dalszey czynności krewnym iego wydanym zostanie. Wszelako, gdyby ktokolwiek o życiu, lub zaszłey śmierci tegoż Langiego niezawodną wiadomość miał, niech się w tey mierze albo do ponayblizszego krayzamtu, lub nie poszrzednieyczo do tuteyszey Prześwietney zadworney kommifsyi zgłosi..

Z strony C. Kr. pełnomocney zachodnio - Galicyyskiey nadworney kommifsyi w Krakowie dnia 26go sierpnia 1797 roku. *Jan Pinkas.*

Na zaszłe od Król Węgierskiey Statthalteryi żądanie, podaie się ninieyszym do powszechney wiadomości, ażeby się nieiaki Jan Vittig, syn Jana Vitiga mieczczanina, Trenczynskiego w królestwie, Węgierskim, którен sie iuż od lat 15tu z mieysca swego urodzenia miasta Trenczyna w Węgrach oddalił, w przeciągu roku iednego, zacząwszy od dnia 1go sierpnia r. b. względem maiątku oyczystego na niego spadłego, zł. ryń. 100 wynoszącego tym pewniey u Magistratu miasta Trenczyna zgłosił, ile w przeciwnym przypadku sukcefsya ta siostrom iego wydana będzie.

Z strony C. Kr. nadworny pełnomocney zachodnio - Galicyyskiey kommifsyi. W Krakowie dnia 3go września 1797 roku. *Jan Pinkas.*

Ninieyszemi czyni sie publiczności wiadomo: iż w mieyscu tuteyszego C. K. Szl. sadu Krak: w Klasztorze dawniey Jezuickim pod tytułem S. Piotra dnia 16 miesiąca października roku bieżącego po południu od godziny 3 aż do 5. w następne dni zraną od godziny 8 do 12 po południu od 2 do 5 rożne mobilia do substancyi s. p. J.O. Xcia Krzysztofa Sembeka Biskupa Płockiego należące iako to: Bielizna o rusy, serwety &c. suknie rożne, srebro, zegary, kleynoty, konie, powozy &c. przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotowe pieniądze sprzedanemi będą.